

TERRORISME I TERRORISMES, AMENAÇA A LA LLIBERTAT

Antonio Remiro Brotons

Catedràtic de Dret Internacional Públic de la Universitat Autònoma de Madrid

Ponència transcrita, pronunciada en castellà

El tema del terrorisme és un tema del qual cada vegada se'n parla més i se'n sap menys, com sol passar amb tots aquells conceptes que comencen a ser manipulats. Realment la discussió comença per la pròpia definició. Sabem que en el document final aprovat en una reunió de l'Assemblea General de les Nacions Unides a nivell de caps d'Estat i de Govern, hi ha sis petits paràgrafs dedicats al terrorisme i en cap d'ells hi ha una definició del terrorisme, perquè ha estat un punt en el qual el desacord ha prevalgut, degut fonamentalment a dues raons: a la dificultat d'incorporar la definició del terrorisme d'Estat, cosa que les primeres potències del món no desitgen; i en segon lloc, a la dificultat d'establir les relacions entre el terrorisme practicat per aquells que volen alliberar el seu país d'una ocupació estrangera i distingir-lo del combat per la llibertat i l'emancipació. Per tant, des de dos punts de vista contradictoris, la definició del terrorisme es fa difícil.

Hi ha qui considera que el terrorisme només és susceptible de ser dut a terme per actors no estatals, és a dir, que el terrorisme per definició seria el producte de bandes organitzades al marge de l'Estat tot i que poguessin tenir algun tipus de logística, recolzament, informació estatal, però no hi ha un terrorisme d'Estat. És a dir, que quan l'Estat actua violentament, pot fer-ho dins un Estat de Dret o fora d'ell, i si ho fa fora d'ell, evidentment comet crims però aquests els podem anomenar agressió, els podem anomenar crims de lesa humanitat, els podem anomenar crims de guerra, però no terrorisme.

D'altra banda, des de la perspectiva dels fets, el terrorisme es pot identificar com un acte de violència física, una violència dirigida contra individus en la seva integritat, en la seva vida, i per tant excloent un altre tipus d'activitats que puguin tenir una finalitat política però que no es concretin en un atac sobre la vida i la integritat física de les persones. Aquestes persones han de ser en tot cas població civil, s'ha de fer mal a la població no combatent. Aquesta precisió permetrà sostenir que existeix personal no civil, no combatent, i que també està inclòs dins de l'espectre de subjectes protegits enfront aquest tipus d'accions. En tot cas, estem des del punt de vista de la tipificació generalment acceptada més enllà dels interessos polítics d'uns i d'altres davant de supòsits d'atacs indiscriminats a una població civil, la vida de la qual, la seva integritat física perilla justament per aquests atacs.

I en tercer lloc, l'element teleològic, l'element final, el propòsit és un propòsit polític. Per tant, no es du a terme aquest tipus d'accions per enriquir-se, es fan per canviar el repartiment del poder, l'estructura del poder, per canviar els ocupants del poder en un Estat o a la pròpia societat internacional, en una regió o en la seva totalitat. És a dir que el terrorisme domèstic, quan els seus objectius polítics es concreten, per exemple el fenomen separatista seria un terrorisme domèstic tot i que pogués tenir un recolzament en un país veí, fins i tot en un país veí que tingués una relació d'ascendència amb els separatistes, per exemple els hongaresos a Romania per citar un exemple on seria hipotèticament possible alguna cosa com aquesta. Hongria tindria una particular simpatia envers els hongaresos que resideixen i tenen actualment passaport romanès, en la mesura que allà actués un moviment de caràcter separatista doncs tindrien una certa inclinació a considerar que els hongaresos a Romania són maltractats, i en ser maltractats reaccionen també per separar-se dels romanesos i llavors naturalment en el país d'ascendència se'ls hi presta una certa ajuda.

Vull significar que un terrorisme domèstic, un objectiu polític, atacs a ciutadans innocents que no tenen res a veure amb la cosa pública directament, és perfectament possible, i d'aquest

terrorisme realment no estem parlant avui quan parlem de terrorisme, parlem avui del terrorisme internacional, del terrorisme que interessa sobretot a les grans potències i els seus aliats per un repte, un desafiament pel propi repartiment del poder del món, a l'establiment, al combat i a una organització de caràcter capitalista, neoliberal, salvatge i una resposta també a la violència institucional que s'exerceix sobre aquells que diuen representar els terroristes. El terrorisme internacional, per tant, té objectius polítics que transcendeixen el que és una estructura, un repartiment de poder estatal. El cas d'Al Qaeda, en què es pretén establir un califat que vagi de l'extrem occidental d'Àfrica, del nord d'Àfrica fins a l'Índia, i que suposi un replantejament total del repartiment de poder a nivell global, és l'exemple característic avui del terrorisme internacional. Per què? Perquè en efecte està disputant no el poder a un Estat, no l'organització política a un Estat, ni tan sols en una regió, sinó pràcticament suposa un replantejament del repartiment del poder en el món.

D'aquí que molts han volgut parlar de terrorisme islàmic, la qual cosa és un error, i a més és greu des del punt de vista de l'anàlisi polític i d'evitar estereotips enganyosos, perquè tan islàmic és també l'eventual terrorisme que es pugui practicar a Palestina, i és internacional perquè el que pretén aquest terrorisme és lluitar per treure els israelians de Palestina, per tant, el seu objectiu seria un objectiu realment domèstic i local i també pot ser islàmic, o es podria titllar d'islàmic i no ho és, el terrorisme a Txetxènia o a d'altres llocs on si es caracteritza per alguna cosa és pel nacionalisme més que per la religió que es practica, és a dir, el txetxè vol alliberar-se dels russos no per ser islamista ni islàmic sinó per ser txetxè. I en aquest sentit no es podria parlar d'un terrorisme islàmic aplicat a aquest món. Per tant hi ha una mena de facilitat per gairebé identificar el terrorisme amb l'Islam i això és greu perquè hi ha terroristes islàmics com hi ha terroristes d'altra mena i condició i hi ha islàmics pacifistes com hi ha a tot arreu del món. Per tant, és una expressió que em sembla enormement inconvenient i pertorbadora.

És cert que el senyor Huntington, dins del seu esperit reaccionari, ha caigut en la temptació de dir que l'Islam regalima sang i que l'Islam és per definició antidemocràtic. És una bona manera de vestir el ninot dels interessos del seu propi país i de l'actual Administració, perquè evidentment si l'Islam regalima sang i és per definició antidemocràtic podem perseguir, des dels valors democràtics, qualsevol règim islàmic que no ens agradi o que estigui discutint justament les bases del nostre propi desplegament hegemònic. Així que és molt fàcil, en definitiva, servir-se de Huntington per intentar desacreditar qualsevol via a la democràcia des del respecte als valors islàmics.

Aquests tres elements s'haurien de conjugar per arribar a una definició de terrorisme. Però també és cert que, definit o no, el terrorisme es combat i, en aquest sentit, també ho ha dit el president de Nacions Unides a la darrera Assemblea General, el fet que no haguem definit l'elefant no vol dir que no protegim els elefants. És a dir, el fet que no haguem definit el terrorisme, no vol dir que no combatem el terrorisme. També es podria dir allò de que un dromedari és un animal amb una gepa, un camell en té dos i si passa per una comissió en té almenys tres. Evidentment, una definició del terrorisme podria desembocar en aquest tipus de conseqüències. Perquè és curiós que no hi hagi definició però sí que hi hagi convenis per combatre el terrorisme nuclear, l'últim que s'ha firmat aquest any, un conveni per combatre les entitats del terrorisme nuclear, per combatre el finançament del terrorisme. Els dos últims convenis són els més ambiciosos, si es vol, hi ha una dotzena de convenis per combatre les diferents formes de terrorisme a nivell internacional a l'època contemporània, els convenis per combatre el terrorisme comencen sobretot amb la pirateria aèria als anys 60. A partir d'aquí comencen a desenvolupar-se activitats que es consideren terroristes, amb tota la raó, perquè intenten en definitiva ocupar per la força una aeronau civil, sotmetre tots els tripulants i passatgers i utilitzar-los com a moneda de canvi per obtenir objectius polítics. Per tant, en aquest tipus d'actes està clara la identificació de l'acte terrorista.

Però vull assenyalar que els actes terroristes per cridar l'atenció i obtenir objectius polítics no neixen al Tercer Món, ni neixen als moviments islàmics, o no islàmics d'alliberament de Palestina, sinó que neixen en el Primer Món. El primer acte terrorista aeri que es pot enregistrar va ser justament l'abatiment per una bomba d'un avió de Cubana l'any 1976. Van morir unes 70 persones per una bomba col·locada a la bodega de l'avió que va esclatar en ple vol, entre elles un equip esportiu cubà. És interessant recordar aquest fet perquè els "primmundistes", i en

particular els Estats Units, han estat sempre pioners en la capacitat per inventar formes de destruir i de matar i això és una dada objectiva. A mi se'm considera habitualment antiamericà perquè ara qualsevol crític de polítiques realment violentes i criminals pel que sembla per definició és antiamericà, és una forma d'excloure'l del discurs sense haver d'argumentar, però ja hi estic acostumat i, a aquestes alçades de la meua vida, no canviaré. Així doncs no m'arronsaré ni callaré. "Sempre estàs amb els americans", amb qui he d'estar si no és amb els americans? És que la República Centreafricana és un país important, és un país líder que determina el funcionament del món? Soc "primimundista", visc en un país membre de l'Aliança Atlàntica, hegemonitzat per Estats Units, en conseqüència, he d'ocupar-me justament d'aquell que diu representar en primer nivell els valors amb els quals vull viure i si no ho fa l'hauré de criticar. S'ha de recordar tot això quan es parla de la lluita contra el terrorisme i cal fer-ho per moltes raons.

Hem recordat aquest primer succés, del qual els "tercermundistes" van treure conseqüències també pel seu propi ús en les seves polítiques de violència, perquè avui l'autor, el màxim responsable d'aquells fets, que encara viu, és a una presó dels Estats Units simplement per un problema d'immigració il·legal. Havent estat demanada la seva extradició per Cuba i per Veneçuela, la justícia americana no l'ha volgut concedir afirmant que en aquests països es tortura els presoners i, per tant, no són països als que es pugui extradir el senyor Posada Carriles. Ara té més de 70 anys però segueix en la lluita, perquè Posada Carriles s'ha vanagloriat, en el passat, en entrevistes que li han fet, d'haver col·locat moltes bombes als hotels cubans per perjudicar el turisme a Cuba, i l'any 2001, si no recordo malament, quan va anar a la Cimera Iberoamericana de Panamà va ser detingut justament quan intentava assassinar Fidel Castro durant una entrevista que aquest anava a fer a la Universitat de Panamà. I allà va ser detingut, perquè els serveis d'informació cubans són molt eficients i van comunicar a les autoritats panamenyes tota la informació sobre Carriles i els seus còmplices i va passar uns anys a una presó panamenya, però curiosament la presidenta de Panamà, la senyora Moscoso, el dia abans de cessar en el seu càrrec va indultar el senyor Carriles i els seus còmplices. Interessant iniciativa donat que sent terroristes, i assenyalant-se que als terroristes no se'ls hi ha de donar ni pa ni sal, ni cap altre mena d'alleujament, pel que es veu aquests són terroristes bons, són terroristes en línia amb els interessos generals de la societat internacional i per tant se'ls ha d'indultar i se'ls ha de deixar escapar fàcilment, com ja va escapar Posada Carriles de les presons veneçolanes l'any 85. Dada a tenir en compte, també quan als Estats Units compleixen condemna, alguns a cadena perpètua, alguns cubans que simplement es van infiltrar als moviments anticastristes de Miami per prevenir els actes de desestabilització i alguns de terroristes que aquests grups podrien estar organitzant a Miami. En canvi, aquest tipus d'acció ha estat considerat espionatge, fins i tot una conspiració per matar i això ha provocat que aquestes cinc persones estiguin ara enpresonades després d'haver passat 17 mesos preventius incomunicats, d'haver estat objecte d'un judici que ha hagut de ser anul·lat ja per la manca d'imparcialitat a tota la tramitació processal, i també per la falta d'independència d'un jurat sotmès a pressions indubtables a Miami. Aquestes coses convé indicar-les per assenyalar que un país que fa això, que introdueix en els seus pressupostos l'assassinat polític i els processos de desestabilització a tercers països, no té molta legitimitat quan parla de lluitar contra el terrorisme, perquè realment el crèdit és dubtós, al menys pel que fa a aquesta mena de circumstàncies.

He d'assenyalar també aquí, perquè no hi hagi el menor dubte, que jo critico i condemno incondicionalment tots els terrorismes. Vull que quedi totalment clar, per moltes raons, fins i tot per un sentit d'autotutela. Podríem dir que si s'apliqués la *Patriot Act* aquí, en aquest moment, vostès i jo podríem ser sotmesos a investigació, perquè estan assistint a un acte en el qual es parla de terrorisme i jo potser, en parlar-ne, si no soc emfàtic en les condemnes podria ser considerat un apologeta del terrorisme i vostès, en consentir-ho, còmplices o encobridors de la meua actitud heterodoxa. Però encara no estem a Estats Units, no se'ns aplica la *Patriot Act*, temps vindrà potser perquè ho aconseguim, en aquesta línia d'imitació mimètica que els països europeus mancats de quall estan seguint amb Estats Units, perquè ja tenim lleis limitadores de les nostres llibertats, dels nostres drets, sota el sacre sant dogma de la seguretat impossible, la nostra llibertat està sent erosionada. Des d'aquest ordre de coses vull ser emfàtic en que jo condemno tots els terrorismes, i en aquest sentit no diré que hi ha un terrorisme bo, el que es practica en alguns moviments palestins a Israel és un terrorisme també condemnable, perquè una qüestió és que aquells que no volen definir el terrorisme, en canvi apliquin aquesta etiqueta

amb molta facilitat a fets o actes la condició o naturalesa terrorista dels quals és almenys discutible, perquè, certament, quan algú col·loca una bomba als lavabos d'un centre comercial, això és terrorisme però ¿és terrorisme quan un grup armat, un comando palestí, a un hotel de Jerusalem, quan es disposa a obrir la porta de la seva habitació el ministre de Turisme, cap d'un partit nacionalista que sosté la tesi que els palestins han d'anar al mar, li disparen un tret al clatell? Això és terrorisme? Evidentment serà presentat com a terrorisme pels israelians, tot serà terrorisme per a ells, però llavors s'hauria de matisar. Això evidentment és un assassinat, però és terrorisme? És una persona civil? És un atemptat indiscriminat? No, es busca una persona concreta que té un paper determinat a la guerra, a la lluita, que vol treure els palestins del seu propi país. Bé, cabria dubtar-ne. És un crim, és un delictes, però no necessàriament és un acte terrorista. O quan a l'Iraq és col·loquen bombes a la via per la qual ha de passar una unitat cuirassada dels Estats Units i esclata i rebenta la unitat militar i també a quatre vianants que van tenir la desgràcia de passar a prop. Això es presentarà en els mitjans de comunicació occidentals sempre com a terrorisme, però ho és? Si apliquéssim el mateix paràmetre que s'apliquen els americans pels seus propis actes criminals no seria terrorisme, seria un dany col·lateral. El americans mai no volen matar els civils innocents, ho fan sempre amb mal al cor, pateixen per això, es lamenten, es donen cops al pit, i segueixen matant-los al dia següent, sempre amb mal al cor, és un dany col·lateral inevitable. Així doncs, per què no podria dir un insurrecte contra l'ocupació del seu país per les forces americanes, que també avui tenen els seus clients i testaferrós locals, per què no podria dir ho sento molt, no volia aquesta mort, però és clar eren allà quan passava el carro de combat.

Per tant, s'ha de tenir una certa capacitat d'anàlisi objectiu per fer qualificacions en funció dels fets en si, no en funció de la trinxera en la qual un vol situar-se. Si els actes són terroristes serà pel mètode que s'utilitza. És pel mètode pel que jo puc condemnar també els palestins que es consideren combatents de la llibertat. Jo considero indiscutible el seu dret a combatre per la llibertat, el que no accepto és el mètode terrorista per combatre per la llibertat. I en aquest sentit, evidentment, el que demano és que es qualifiquin bé els fets perquè siguin terroristes, perquè vivim una inflació en els mitjans de comunicació que, com un es descuidi, li prenen la cartera en aquest assumpte. Hauran vist el senyor Sharon, el senyor Bush quan parla, el senyor Aznar quan parlava –segueix parlant malauradament, no és que jo vulgui eliminar el seu ús de la paraula, per mi por continuar parlant, malauradament perquè quan llegeixo què diu sento vergonya aliena-, tots parlen de terrorisme immediatament per desqualificar qualsevol tipus d'acció violenta feta pels seus adversaris. És clar, aquests són els mateixos que diuen que no hi ha terrorisme d'Estat. I sí que hi ha terrorisme d'Estat, ara bé, no cauré en l'error, des del meu punt de vista, de qualificar com a terrorisme d'Estat el que és i puc qualificar com un acte d'agressió o com un crim de guerra, però si des d'un Estat s'està utilitzant la violència indiscriminada contra la població civil per crear pànic i forçar els altres a seguir una determinada línia de conducta, això també és terrorisme. Evidentment si es fa des d'unitats aèries, amb els seus registres corresponents, amb un comandant i una tripulació que cobra de l'erari públic i que són conegudes serà un acte d'agressió, si no tenen autorització del Consell de Seguretat serà un crim de guerra, si l'objectiu no és militar i no hi ha necessitat militar o no és proporcionada l'acció per l'objectiu que es persegueix, però si no és així, si estem enviant unitats desestabilitzadores a un país perquè col·loquin bombes aquí i allà, justament amb l'objectiu de crear el pànic entre la població llavors estarem, des de l'Estat, fent terrorisme. Per tant l'Estat, per ser Estat, no és aliè al terrorisme.

No em resisteixo a llegir-los uns termes que estan recollits a l'informe que un anomenat grup d'alt nivell va emetre el desembre de 2004 perquè sobre la seva base el secretari General de les Nacions Unides, el març de 2005, fes un informe, que a la vegada ha estat el que s'ha traduït en el document final de setembre de 2005 al qual he fet referència anteriorment. El paràgraf 145 d'aquest informe del grup d'alt nivell diu "*el terrorisme atempta contra els valors més centrals de la Carta de les Nacions Unides, el respecte als Drets Humans, l'Estat de Dret, les Lleis i Usos de la guerra que protegeixen la població civil, la tolerància entre pobles i nacions i la solució pacífica de les controvèrsies*". Quan llegia això em preguntava, però no es podria predicar això mateix de la política de l'Administració Bush? Perquè si en lloc de llegir "el terrorisme atempta contra els valors més centrals de la Carta" dic "la política del senyor Bush, del seu govern, atempta contra els valors més centrals de la Carta de les Nacions Unides, el respecte als Drets Humans, l'Estat de Dret, les Lleis i Usos de la guerra que protegeixen la població civil, la tolerància entre els pobles i nacions i la solució pacífica de les controvèrsies",

és que li ve clavats, per tant des d'aquesta perspectiva, i és el meu pas següent, hi ha polítiques que no sent terroristes pràcticament condueixen a conseqüències nefastes idèntiques a les del terrorisme. I nosaltres hem d'interessar-nos particularment en això, justament perquè estem en aquest costat del món, en el món desenvolupat, en el món que es diu democràtic, en el món que es considera, per ser democràtic, incompatible amb l'agressió, incompatible amb el crim de guerra i malauradament els darrers deu anys ens han donat moltes ocasions per demostrar que el món democràtic és perfectament compatible amb l'agressió i amb els crims de guerra, perquè estem veient agressions i crims de guerra permanentment. I això en definitiva és el principal estímul a les reaccions de caràcter terrorista.

És obvi que els terroristes ho són entre altres coses perquè no tenen a les seves mans una capacitat de violència, de resposta violenta, idèntica a la d'aquells que ells consideren els seus opressors. A l'Iraq, quan ha sorgit el terrorisme? després de l'agressió americana. No hi havia terrorisme a l'Iraq abans de l'agressió americana. Jo tinc tots els papers, els informes que el propi Iraq emetia i remetia l'any 2002 al Comitè contra del Terrorisme del Consell de Seguretat i tinc també les referències on, en una carta del 18 de febrer de 2002, dirigida per l'Encarregat de Negocis Interí de l'Iraq a Nacions Unides, es refereix al fet de l'anomenat Congrés Nacional Iraquià, que té la seva seu a Londres i Washington, va emetre un comunicat el 13 de febrer de 2002, un any abans de que es produís l'agressió de l'Iraq, en la qual s'atribuïa la comissió d'operacions de sabotatge contra instal·lacions civils iraquianes, refineries, estacions de bombeig, oleoductes, servint-se per fer-ho de coets i cotxes bomba. Els Estats Units i el Regne Unit, diu aquest escrit, continuen practicant la vella política d'encobrir, de donar empara i armar grups terroristes i els permet reivindicar operacions terroristes finançades oficialment pel Regne Unit i els Estats Units. Les pràctiques selectives d'aquests dos països en declarar la lluita contra el terrorisme i donar empara a terroristes és un clar exemple de doble mesura en el relatiu al terrorisme. I és que això és veritat. Sadam Husein era el cap d'un règim tirànic, despietat i condemnable, que durant molt de temps va ser abastit, alimentat, tolerat i criat en els pits dels Estats Units, mentre va ser útil per dessagnar l'Iran, mentre va ser útil per conservar l'Iran, règim islàmic, entretingut en una guerra que impedís que s'ocupés d'unes altres coses menys convenients pel Primer Món.

Per tant, comencen a alimentar, a finançar els seus enemics, incloent actes que poden ser terroristes en la seva acció i finançant-los. Evidentment en aquest ordre de coses, aquestes dobles mesures no són el millor estímul per col·laborar amb Estats Units en aquest tipus d'accions. Però és que a més Estats Units ha estat justament un dels països que més es va oposar abans del 2001 a que es conclouessin convenis de caràcter general contra el terrorisme. De fet, Estats Units va pressionar la Unió Europea perquè no patrocinés amb els països en desenvolupament una conferència per establir un conveni general global contra el terrorisme, preferia seguir manegant el terrorisme d'una forma puntual, cas per cas, en funció dels seus propis interessos. I quan es negocia l'estatut de la Cort Penal Internacional, un dels països que s'oposa radicalment a que el terrorisme figuri a la nòmina de crims dels que serà competent la Cort Penal Internacional és justament Estats Units. Estats Units nega, rebutja, que el terrorisme sigui un dels crims recollits a l'estatut. No només això. Quan se sotmet a aprovació una resolució, la resolució E, en la qual simplement es diu que, bé, que quan es produeixi set anys després de l'entrada en vigor del conveni la primera conferència de revisió, un dels punts del dia pot ser justament la inclusió del terrorisme entre els crims internacionals. Doncs fins a aquesta resolució s'hi oposa Estats Units. O sigui que Estats Units s'oposa fins i tot a que set anys després, el 2009, la conferència d'Estats Parts de l'Estatut de la Cort Penal Internacional debati si el terrorisme s'ha d'incloure entre els crims que persegueix la Cort Penal Internacional.

Aquests són fets objectius, són aquí, són innegables, estan registrats. En conseqüència quina és la credibilitat d'un país que es nega a tot això i que avui és el principal, no és que estigui al marge de l'Estatut de la Cort Penal Internacional, és que actua hostilment contra ella, d'una manera activa, rebutja recolzar assistir tècnicament un país que sigui part de l'Estatut de la Cort i que no hagi subscrit amb Estats Units un acord de no cooperació amb la Cort. Per tant, és indubtable que aquest conjunt de coses fan pensar que les iniciatives que procedeixen d'aquí, d'Estats Units, són iniciatives molt esbiaixades, molt unilaterals. La *Patriot Act*, dèiem, avui simplement qualsevol persona que es consideri, no que sigui sospitosa, que podria ser sospitosa, que hi ha un interès d'Estats Units en investigar-la, doncs el FBI pràcticament sense

control judicial, pot demanar d'un qualsevol cosa, fins i tot els llibres que se'n du d'una biblioteca, el que llegeix, el que menja, en fi, podríem arribar a escenes molt íntimes d'aquesta sort però no vull crear cap mena d'expectatives sobre aquest particular, però tot tipus d'informació que pugui donar-se d'una persona ho pot requerir avui el FBI de qualsevol persona que consideri que l'interès de la seguretat d'Estats Units ho reclama. I es pot tenir un estranger sis mesos internat sense acusació i als sis mesos reiterar l'internament i així successivament, si els interessos de la seguretat d'Estats Units ho reclamen. La negació total i absoluta dels drets individuals d'aquells pels quals hem lluitat, aquells que justament els terroristes diuen que nosaltres no estem disposats a defensar, és a dir, el terrorista antiliberal, antidemòcrata, no fa sinó assenyalar tots els dies amb el dit com està triomfant sobre nosaltres perquè estem renunciant a les nostres llibertats justament gràcies a les seves iniciatives, o sigui que en aquest sentit està guanyant la guerra, donat que el Primer Món, el món desenvolupat, el món capitalista, el món democràtic, formalment està desenvolupant les polítiques justament restrictives de les llibertats, discriminatòries, que ells generalment amb els seus actes volen evidenciar, volen posar de relleu les contradiccions en les quals ens debatem.

Però és que aquesta lluita contra el terrorisme és una lluita en la qual aquells que es diuen fonamentalment antiterroristes en el Primer Món escamotegen altres crims que per mi són tan greus com aquests. És a dir, no hi ha lloc per dir que el terrorisme és el crim màxim i tota la resta. S'excusa quan el crim serveix de lluita antiterrorista, nosaltres no podem dir: fem crims de guerra perquè això afavoreix la lluita antiterrorista, practiquem la tortura perquè això afavoreix la lluita antiterrorista. El tema de la tortura és un tema crucial avui en dia. S'està torturant la gent i es busquen naturalment les fórmules absolutòries que sempre permet el joc semàntic. Un pot llegir a qualsevol columna de diari qualsevol dia "els metges militars assisteixen els interrogadors militars dels presos a Guantánamo" o d'aquests presos que estan desclassificats pel món en els termes als quals fèiem referència. Quan llegeixo aquesta notícia "els metges militars assisteixen", bé, per què assisteixen? Em recorda el cas d'Álvarez Machain, que era un metge mexicà que va ser segrestat a Mèxic i portat davant un jutge federal de Califòrnia pels agents antinarcòtics d'Estats Units sobre la base que Álvarez Machain era un assistent de la màfia de la droga del nord de Mèxic que atenia els torturats perquè no morissin i poguessin continuar sent torturats. Álvarez Machain no va ser finalment condemnat a Estats Units malgrat que la DEA deia que tenia proves indiscutibles, perquè justament no hi va haver proves i va ser absolt per manca de proves. No sé si realment era un torturador metge o no, però el faig servir aquí per posar de relleu com si Álvarez Machain era un torturador, què hem de pensar dels metges militars d'Estats Units que assisteixen als torturadors? No són Álvarez Machain en sèrie? No fan el mateix que ell, mantenir viu el torturat perquè no es mori? Llegim també a la premsa com de sobte un home d'origen sirí, libanès, libi, als carrers de Roma, de Frankfurt, de Londres o de París, de sobte desapareix i no se'n sap res més d'ell durant mesos i, al final dels mesos, reapareix l'home en una presó d'Egipte, de Pakistan. A mi em recorden aquesta mena d'actes aquells que sempre critiquem als búlgars, l'home que caminava amb el bastó i punxava l'enemic polític del dictador búlgar i l'enverinava, és el mateix tipus de comportaments objectius, agafem la gent pel carrer, gent triada d'una manera força arbitrària, després resulta que no, que és que es van confondre, que era un que es deia igual, que no tenia res a veure, simplement que era d'origen àrab, l'enviem a llocs on evidentment es creu que no s'exerceix jurisdicció, perquè aquesta és una altra de les grans mentides, ara és un tema que està sotmès a revisió afortunadament pel Tribunal Suprem d'Estats Units, però la tesis per la qual existeix un Guantánamo és que segons el Govern americà, Guantánamo és un territori cubà en règim d'arrendament des de l'any 1903 i a perpetuïtat i, en conseqüència, com que no és territori americà sinó de Cuba aquí la Cort Suprema no té competència per valorar en termes constitucionals il·legals la conformitat de les decisions del Poder Executiu que corresponen, segons ells, a la política exterior. És a dir, la Cort Suprema d'Estats Units es nega a controlar les decisions executives de les relacions internacionals i considera que el que fa el Govern fora del territori sota jurisdicció americana no li competeix, per tant, és una qüestió dels altres països com se les arreglen amb l'Executiu americà. Però no és una cosa que li concerneixi a la Cort Suprema. Recentment una sentència, Rasul contra Bush, per sis vots contra tres, és una de les grans raons per les quals Bush té tant d'interès en canviar els jutges de la Cort Suprema, a mesura que es van morint o dimitint, amb altres persones de la seva –no vull ser ofensiu– nissaga, i gent que té encara vint anys per davant per continuar sent reaccionària, doncs en aquesta sentència de sis per tres el Tribunal Suprem ha dit no, aquest territori, encara que no sigui sobirania d'Estats Units, és un territori on Estats Units exerceix

jurisdicció exclusiva, per tant aquí jo sí que puc entrar-hi i hi he d'entrar, però està per veure les conseqüències d'aquesta nova actitud de la Cort Suprema per entrar en àmbits en els quals evidentment hi ha la jurisdicció d'Estats Units, però sempre quedaran a fora els pakistanesos, els egipcis, aquests països on el trasllat el garanteixen els occidentals i una vegada allà es converteixen en observadors dels interrogatoris que desenvolupen les policies de Pakistan, Egipte, d'un altre país on la sensibilitat pel que fa als drets humans és encara inferior, i en conseqüència ells són simplement observadors, estan d'oients i espectadors.

Nosaltres no podem deixar-nos enganyar per l'afirmació almenys implícita de que per servir a la lluita antiterrorista val tot, fins i tot el crim de lesa humanitat, de guerra. Per tant, també s'ha de perseguir això. Per això un no es pot associar en la lluita antiterrorista amb gent com Sharon, perquè Sharon és un home que s'ha tacat molt les mans de sang, perquè l'exèrcit israelià ha comès molts crims de guerra, perquè s'ha de distingir entre la lluita contra l'ocupació, ara de Cisjordània i abans de Gaza, i el terrorisme, perquè s'ha d'anar contra el terrorisme però no es pot condemnar la lluita contra l'ocupació quan aquesta es dirigeix justament contra aquells que ocupen, les forces armades. Un tema molt delicat és el de determinar si els colons israelians – perquè només poden ser colons els israelians que siguin a la vegada jueus, no els que no ho siguin-, si els colons es pot entendre que són un element més de l'ocupació militar, en la mesura que el coló és voluntari, a ningú se'l força a ser coló a Cisjordània, això és discutible evidentment segons el punt de vista que s'adopti, jo personalment crec que el coló és un civil i, en aquest sentit, el combat contra els colons el veig com una acció de caràcter terrorista o puc veure-ho, però entenc també que el discurs pot anar en una altra direcció, és a dir l'existència de les colònies israelianes a Cisjordània és el que en definitiva està cristal·litzant l'ocupació militar, per tant ha de ser combatuda i en la mesura en què les colònies són també unitats d'enquadrament militar dels seus membres, doncs en aquest mateix sentit seria una força paramilitar al servei de l'ocupació. És un discurs molt complicat i possiblement cadascú, segons les seves idees i de vegades també segons el seu origen cultural i familiar, pot veure-ho d'una forma o altra. Ara bé, aquests crims també han de ser perseguits quan es produeixen. Llavors, no es pot dir ni es pot lamentar amb el terrorisme palestí a Israel i acceptar com un mètode de guerra que des d'un helicòpter es llancin coets contra vivendes palestines particulars, perquè se sap que allà hi ha un presumpte terrorista o un líder d'un moviment d'alliberament palestí amb la seva família i els seus fills i se'ls carrega a tots segons la famosa tesi de la peixera, que permet matar el peix que es persegueix i també tots els altres en trencar-se. Per tant això és el que no pot ser acceptable. I és clar, el missatge que hem portat a molts punts és un missatge de violència.